

ONS BUITEN

MAGAZINE VOOR TUINDERS

JACHTLUST

Een onverwachte
verschijning in de vorm van
een mooie rode bloem

GROENTJES

Het wordt donker. Wat kun
je allemaal buiten doen in
de winter?

KERSVERS

Een paleisje in optima
forma, compleet met
kroonluchters

Beste tuinders,

Het tuinseizoen zit er (helaas) weer op, de tuinen zien er verlaten uit en bieden - terwijl ik dit half november schrijf - een wat trieste aanblik door de vele regen. De herfst is bezig ons tuinpark te begraven onder een dikke deken van natte bladeren en hoosbuien. Afgelopen zaterdag hadden we een van de laatste grote evenementen: Halloween, wat was daar een hoop energie en tijd in gestoken. De zaal was omgetoverd tot een griezelige kamer waar het verhaal begon. Vervolgens ging het buiten door, langs een bijzondere route vol griezels: een scary tocht over het donkere park met diverse verrassingen onderweg. Ik heb nog gedacht: goed dat we nu vier AED's hebben hangen, want mijn hart heeft zeker overuren gemaakt! Daarna gingen we weer de kantine in, vol gezelligheid. Absoluut weer een topavond! Veel hulde voor de organisatie van deze dag, de acteurs langs de route en natuurlijk voor alle helpende handen om de tent draaiende te houden. De volgende dag was de zaal alweer zo goed als leeg, zodat Sinterklaas langs kon komen om de kinderen van Ons Buiten te vermaken. Daarna de kerstboom erin en dan ligt deze winterglossy op de mat. Dit jaar kende - vooral voor de werkploeg - een druk voorjaar. Er gingen in februari veel bomen om door storm Eunice, dus veel zaag-, haksel- en opruimwerk. Verder hadden we een mooi strak programma van het nieuwe JOC-bestuur met voor iedereen iets van zijn of haar gading. Ook de TuinKunstdag stond weer als een huis! Ondanks dat het erg rustig was vanwege de zomervakantie, waren er toch voldoende tuinders om de geplande evenementen te bezoeken en er gezellige dagen van te maken. Op de valreep hebben we besloten een voorschotje te nemen op de (hopelijk) goede afloop van de speeltoestelactie, want helemaal geen speeltoestel voor de kleinste tuinders vonden we niet oké. Als u dit leest, zit u waarschijnlijk onder de kerstverlichting af te tellen naar het voorjaar. Tenminste, dat kan ik me zo voorstellen. Ikzelf heb niet zoveel met de Nederlandse prutwinter en ga dan ook na de kerst een week naar Schotland. Zo kan ik tijdens de nieuwjaarsreceptie weer helemaal fris met u proosten op 2024!

Gezellige dagen allemaal,
Hanneke Weber

Tuinpark Ons Buiten
Riekenweg 15
1066 BT Amsterdam
(020) 6174707
www.ons-buiten.nl
tuinpark@ons-buiten.nl

Bestuur
Hanneke Weber: voorzitter
voorzitter@ons-buiten.nl
Erik Hooijberg: vicevoorzitter

Secretaris
Saskia Boerma:
secretariaat@ons-buiten.nl

Penningmeester
Reno Vegting - penningmeester
penningmeester@ons-buiten.nl

Verzekeringen
Reno Vegting - verzekeringen
verzekeringen@ons-buiten.nl

Tuinoverdrachten
overdrachten@ons-buiten.nl

Algemene zaken
Ruud van Buren
(020) 616 43 72

Groen
Erik Hooijberg:
groen@ons-buiten.nl

Communicatie
Saskia Boerma:
secretariaat@ons-buiten.nl

Technische zaken
Henk van der Raaij:
btc@ons-buiten.nl

Dagelijks beheer
René van Deinsen (020) 6174707

Bestuursondersteuner
Jannie Dillen

Redactie
Sonja Bijenhof (eindredactie), Rosa Groenewoud en Rian Knop (opmaak), Babs Hogenkamp, Arien de Jong, Astrid Mol, Lily van de Velde, Anne-Michelle van Dockum

Wil je een bijdrage leveren aan Ons Buiten?
Mail dan naar: redactie@ons-buiten.nl

Met de Nieuwsbrief van Ons Buiten blijf je op de hoogte van alle nieuwtjes. Stuur een mail naar nieuwsbrief@ons-buiten.nl om je voor deze nieuwsbrief aan te melden

Ons Buiten is opgericht in 1922
Ons Buiten | jaargang 11 | nummer 44 | december 2023

INHOUD

18

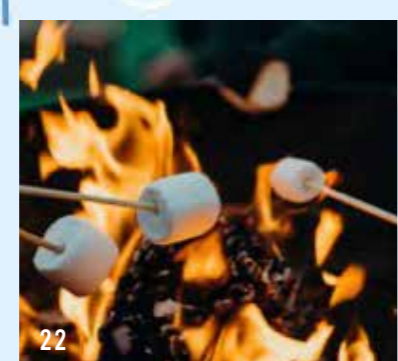
8

26

12

22

4 **JACHTUST**
Een onverwachte verschijning

8 **HALLOWEEN**
Griezelen op Ons Buiten

9 **SINTERKLAAS**
Pakjesavond op Ons Buiten

10 **KOOK KUNST**
Rol 'n roos voor de feestdagen

12 **KERSVERS**
Een paleisje in optima forma

15 **MIJN-BESTE BEURT**
Lekker met z'n allen beuken

16 **ILLUSTRATIE**
Sarah van Dongen

18 **TUINTIPS**
Winterklusjes en tuinkerstviering

22 **GROENTJES**
Marshmallows roosteren

23 **KINDERPORTRET**
Lielingsplek op de tuin

24 **BINNEN IN ONS BUITEN**
Bevindingen en observaties

26 **DE WOLKENTUIN**
Afl. 4: de winter

*Kennelijk was één nonchalant
uitgestrooid zinniazaadje zo vriendelijk
geweest op eigen kracht tot bloei te komen*

JACHTLUST

Een onverwachte verschijning

SASKIA BOERMA

Op een warme dag in september liep ik mijn tuin in om nog maar eens flink te gaan snoeien en om de eerste narcissen in de grond te stoppen. Heilig had ik me voorgenomen dit jaar alle bollen voor 1 november geplant te hebben, want daarna is het meestal nog maar weinig dagen aangenaam tuinweer. Tot mijn niet geringe verbazing zag ik opeens dat een lange, dunne, groene stengel een mooie rode bloem had gekregen. Die stengel stond er al maanden en ik was dan ook gaan vermoeden dat

het een of andere onkruidplant was. Meer dan eens was hij bijna met wortel en al uit de grond getrokken. Gelukkig was hij aan genadeloze verwijdering ontsnapt, want behalve een uitgedijd perk met herfstasters, een stuk of vijf dappere dahlia's en nog wat rozen, bloeide er niet zo veel meer. Aan de bloem zag ik dat het om een zinnia ging.

Voorzaaien of de volle grond in Zinnia's zijn fantastische eenjarige bloemen, die je in een kas of thuis op de vensterbank

kunt voorzaaien. Als de kiemplantjes groot genoeg zijn, moet je die verspenen en als ze groot genoeg zijn, kunnen ze na de ijsheiligen de tuin in. Nogal wat voorwerk is dus vereist wanneer je je tuin wilt opfleuren met zinnia's. Als het van voorzaaien niet is gekomen, bestaat er nog de mogelijkheid ze in de volle grond te zaaien, maar dat betekent: succes niet verzekerd. Afhankelijk van een gelukkige combinatie van temperatuur, zonlicht maar ook regen kunnen de zaden van gemakzuchtige tuinders het op

een groeien zetten, maar ze zijn letterlijk overgeleverd aan de elementen.

Kennelijk was één nonchalant uitgestrooid zinniazaadje zo vriendelijk geweest op eigen kracht tot bloei te komen en dat was een fikse verrassing. Na die ene bloem boven aan de stengel verschenen er later in september nog meer bloemen aan kleine zijtakjes; wat een herfstvreugde gaven die.

De onverwachte verschijning van deze zinnia wakkerde geen jachtlust maar zaailust aan. Onmiddellijk kreeg ik zin om op zoek te gaan naar zaad van planten en misschien ook groenten die je in de winter al kunt zaaien en het liefste vanaf november, als het tuinseizoen er wel zo'n beetje op zit. Nu had ik van het groentezaad dat ik in het voorjaar - ja, ook in de volle grond - had gezaaid maar heel weinig eetbaars teruggezien. Oorzaak was dat de in april en begin mei uitgestrooide groentezaden na de ijsheiligen weldra te maken kregen met de snelgroeiende terreinopeisers, zoals Persicaria's, hosta's, varens en herfstasters.

In een kleine groentebak had munt het afgelopen jaar de winter prima overleefd en die bleek een geduchte concurrent van het opgekomen zaad van van pluksla, rucola en snijbiet. Op een kale heuvel waar flink ruimte was voor een paar stevige pompoenen, groeiden distels, brandnetels en koninginnekruid, maar pompoenen: ho maar. Hier was onwetendheid de oorzaak: grote zaden kun je het beste een nacht laten weken in lauw water, want anders ontkiemen ze niet.

Wortelopslag

Uit mijn groentebak zijn in de herfst alle muntplanten inclusief vele meters 'wortelopslag' weggehaald. Volgend jaar mag munt in een pot terugkomen, waar de expansiedrift niet veel kansen zal krijgen. Kijkend naar

Zinnia

Hemelsblauwe papaver (*Meconopsis betonicifolia*)

Crambe cordifolia

je lege groentebak, wil je daar meteen wat nieuws in zetten, wat niet door spierballenplanten in de verdrukking zal komen. Daar lijken de late herfst en de vroege winter niet het seizoen voor, maar bladerend in tuinboeken en tijdschriften, zie je dat er toch wel een paar zaai- en plantmogelijkheden voor ongeduldige tuinders zijn. Zo kun je in november teentjes knoflook en sjalotten in de grond stoppen en ook kun je tuinbonen en doperwtten zaaien. Bonen en erwten hoeven niet te weken, waarschijnlijk omdat er in de winter genoeg hemelwater valt.

Koudekiemers

Wie in de winter binnen wil gaan zaaien, kan gaan experimenteren met koudekiemers. Dat zijn zaden die zullen uitlopen als ze het een week of twee flink koud hebben gehad. Ooit heb ik dat gedaan met het zaad van de wonderschone, hemelsblauwe papaver (*Meconopsis betonicifolia*). Dat zaai je zo'n vier weken in een bakje bij kamertemperatuur, daarna zet je het bakje vier tot zes weken in je koelkast bij een temperatuur van 4 graden, vervolgens laat je het zaad weer opwarmen tot kamertemperatuur en dan maar wachten tot er kiemplantjes komen. Door zorgzaamheid of puur geluk eindigde dit jaren geleden met

Wie in de winter binnen wil zaaien, kan experimenteren met koudekiemers

drie hemelsblauwe papavers, die het in een schaduwhoekje in mijn tuin precies een jaar hebben volgehouden om daarna voorgoed te verdwijnen. In Schotland schijnen ze het veel meer naar hun zin te hebben. Toch ga ik dit deze winter nog eens proberen, nu met de *Crambe cordifolia*; een soort gipskruid, maar dan imposanter. Ook de *Crambes* hoeven niet in de volle zon te staan en hoewel ze op veengrond ook weer verdwijnen, houden ze het wel wat langer uit dan de *Meconopsis*. Natuurlijk kun je koudekiemers ook in februari-maart in je tuin uitstrooien, misschien is het binnen én buiten proberen de moeite waard. Moestuinders kunnen met zaad van wortels, bieslook en spuitjes het koudekiemersperiment een kansje geven.

Door het schrijven van deze Jachtlust moedig ik mezelf aan om toch vooral vroeg in 2024 niet al te moeilijke planten voor te zaaien. Een paar bakjes en zaaigrond staan al klaar om eind februari, begin maart met zaad van zinnia's, nicotiana (siertabak) en lathyrus gevuld te worden, waarin dan op een lichte plaats in huis kiemplantjes zullen komen. Als het bij dit enige goede voornemen voor het nieuwe jaar blijft, moet het er wel van komen en mocht het Crambeavontuur succesvol zijn, dan kom ik volgend jaar terug op het zaaien van koudekiemers. De aanhouder wint, zullen we maar denken.

Laatste tip

Door de overvloedige regen, die vanaf half oktober en zowat de hele maand november maar naar beneden bleef komen, zijn bij sommigen – net als bij mij – wellicht niet alle voorjaarsbollen in de grond verdwenen. Het is nog steeds niet te laat om deze in een pot of schaal met goede potgrond te doen. Die kunnen dan op een beschutte plaats in de tuin of in je tuinhuis rustig wachten tot het voorjaar wordt om dan alsnog voor veel lenteplezier te zorgen. Met enkele medetuinders houd ik vanaf de sluiting van het tuinseizoen bij hoeveel dagen we moeten wachten tot het tuinseizoen weer begint. Als ik dit schrijf, zijn het nog 145 dagen. Als deze glossy op de mat ligt, nog ongeveer 100, maar in februari komen de sneeuwkllokjes al tevoorschijn en in maart de vroege narcissen: iets om welgemoed naar uit te kijken.

Lathyrus

HET IS NOG STEEDS NIET TE LAAT OM VOORJAARSBOLLEN IN EEN POT OF SCHAAL TE DOEN

Narcissen

HALLOWEEN

Beeld: ASTRID MOL &
ANNE-MICHELLE VAN DOCKUM

KOOK Kunst

Tekst en illustraties:
LILY VAN DE VELDE

Alweer het laatste nummer van dit jaar! En voor je het weet, blijft het elke dag alweer wat langer licht! Hoe gezellig en knus de donkere dagen ook kunnen zijn... Blijkbaar kijk ik er weer naar uit dat de dagen beetje bij beetje gaan lengen.

Het gerecht dat ik jullie deze keer voor wil schotelen, kan op allerlei manieren ingezet worden. Als voorafje als je een uitgebreid tiggangendiner wilt om een hele avond gezellig te tafelen. Of als beeldige bloem op je bord naast het hoofdgerecht dat je gemaakt hebt. Maar bij de lunch of een feestelijk buffet met

allerlei hapjes misstaat het ook niet. Je oogst er vast succes mee, want het ziet er prachtig uit. En heb je het eenmaal onder de knie, dan kun je het aanpassen aan je eigen smaak en fantasie.

Vergeet vooral niet om je bloem in een ingevet muffinvormpje te plaatsen, zoals ik laatst een keer heb gedaan. Dan verandert je kunstig gedraaide roos uiteindelijk in een hartig koffiebroodje... Maar de smaak was er niet anders door. Rest mij jullie heel gezellige en culinaire feestdagen toe te wensen en een goed begin van het nieuwe jaar.

Rol 'n roos voor de feestdagen

(4 à 5 stuks)

1 (biologische) courgette
bladerdeeg op rol 34 x 26
zongedroogde tomatentapenade
zongedroogde tomaten op olie of
soms verkrijgbaar in een zakje
(bij de Lidl)
olijfolie
100 gram feta
provençaalse kruiden of
rozemarijn
muffinvormpjes

Snijd de courgette in dunne plakjes met de kaasschaaf of mandoline (+ 2 mm). Maak ze niet te dik, want ze moeten kunnen buigen. Eventueel kun je ze 1 minuut in kokend water dompelen om ze iets buigzamer te maken.

Snijd je plak bladerdeeg over de lengte in vijf gelijke stroken of in de breedte in vier.

Bestrijk de stroken met de tomatentapenade. Leg de courgetteplakjes dakpansgewijs met de ronde zijde aan de bovenkant over de lange zijde van de bladerdeegstrook.

Strooi over de courgetteplakjes wat provençaalse kruiden, verkruidde feta en kleingesneden stukjes zongedroogde tomaat.

Pak de onderkant van de bladerdeegstrook en vouw deze (als een deken) over de courgetteplakjes heen.

Pak de korte zijde van het bladerdeeg met beide handen vast en rol voorzichtig op tot een roos.

Doe de roos in de ingevette muffinvorm.

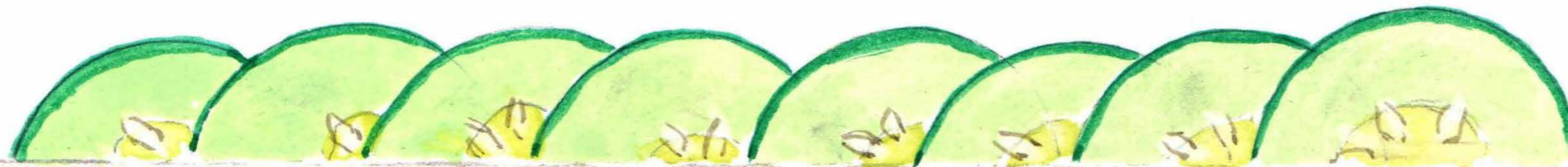
Herhaal dit voor alle zes de stroken.

Bestrijk de rozen eventueel met wat olijfolie en bak ze in het midden van de oven (voorverwarmd op 200 graden Celsius) in 30 minuten gaar.

Laat ze na het bakken zeker vijf minuten afkoelen, zodat de rozen makkelijk uit de vorm komen.

Je kunt uiteraard allerlei variaties verzinnen door het deeg met hummus te bestrijken in plaats van de tomatentapenade, of er plakjes parmaham in te rollen, stukjes olijf of pijnboompitjes aan toe te voegen. Ook de feta kun je natuurlijk vervangen door geitenkaas, pecorino of geraspte pittige kaas. Hoe je ze ook maakt, ze zien er feestelijk uit!

KERS VERS

Tekst: ASTRID MOL &
ANNE-MICHELLE VAN DOCKUM
Beeld: LIESBETH DINGEMANS

WIE? ALAN BREDENHORST
EN JERRY RIJSTENBIL
WAAR? WESTSINGEL

Alan en Jerry zijn, zoals dat met een duur woord heet, 'sociaal geëngageerd', en daar profiteert Ons Buiten mooi van. Jerry zorgde voor een knallend optreden tijdens de familiedag, en met het halloweenfeest stonden de twee mannen fraai uitgedost achter de tap. Veel tuinders hebben al kennisgemaakt met het stel, terwijl ze amper een jaar op Ons Buiten staan. En hun huisje? Een paleisje in optima forma, compleet met kroonluchters, barokstoelen en groendecoratie. Binnen liggen zo'n driehonderd bloembollen klaar om gepoot te worden voor een kleurrijk voorjaar.

'Het kan soms raar lopen', begint Jerry. 'We wonen hier vlakbij, bij het Hoofddorpplein, maar we

kenden het park gek genoeg niet. We kwamen hier een keer op visite bij vrienden en toen dacht ik: leuk, als je met pensioen bent en niks anders hoeft te doen dan tuinieren. We hebben ons ingeschreven in de veronderstelling dat we nog jaren op de wachtlijst zouden staan.' Maar dat liep anders. Precies een jaar geleden kregen ze het bericht dat ze een sloophuisje konden kopen aan de Westsingel. Voor een sloophuisje is weinig animo, dus dan kan het snel gaan. Alan en Jerry bedachten dat je een nieuw huisje geheel naar wens kunt opbouwen en inrichten. Alan: 'We wandelden een paar keer over het tuinpark om te zien wat we een mooi huisje vonden. We vonden het op de Linalaan. En via via kregen we het adres van de leverancier.' Toen hakten ze de knoop door. Alan:

Een paleisje in optima forma, compleet met kroonluchters, barokstoelen en groendecoratie

'Voor 1 april moest het nieuwe huisje er staan. Dus binnen drie maanden was het sloophuisje neergehaald en stond er een splinternieuw prefab huisje dat qua vorm en indeling helemaal naar onze zin is.'

Très chic

Voor het huisje er stond, werd er een fundering gelegd. Daarna ging het snel. Jerry: 'Het huisje was een bouw pakket dat je zo in elkaar schuift.' De mannen zijn van de details, dus de inrichting luisterde nauw. Ze kozen voor natuurlijke materialen, géén kasten, en groendecoratie waardoor het lijkt of de tuin naar binnen groeit. En ze kozen voor een zwarte keuken, zwarte potkachel, zwarte stoelen, en fraaie kroonluchters met ledverlichting - het maakt het très chic. Door geen kasten te nemen, maar grote lades onder een verhoogd bed, ontworpen en gemaakt door een bevriende meubelmaker, is er meer ruimte in het huis gecreëerd. Die ruimte is gevuld met een grote, elegante eettafel onder de kroonluchters met fraaie barokke stoelen eromheen. Alan bekt: 'Het geld vloog onze zakken uit. Het huisje kostte een x-bedrag. De inrichting, keuken, zonnepanelen en tuinmeubels verdubbelden dit!'

Geluk is het motto

Alan en Jerry timmeren aan de weg als sociaal-maatschappelijk ondernemers. Ze runnen onder andere het bedrijf Real Happiness. 'Wij verkopen geluk', legt Alan uit. 'Door coaching, trainingen, workshops, opleidingen, groepsbijeenkomsten en muziek willen we mensen inspireren om meer van het leven te genieten. Daar zijn verschillende strategieën voor.' Geluk is het motto van het stel. Ze zijn meer dan zestien jaar bij elkaar en stralen positieve energie uit. Hoe ze dat doen, en wat de filosofie is achter Real Happiness vind je op

realhappiness.nl.

Naast Real Happiness runt Jerry, die geweldig kan zingen en zich meer dan twee jaar in de showbizz beweegt, een entertainmentbedrijf. Alan ontwikkelt al zo'n dertig jaar maatschappelijke projecten voor gemeenten en ministeries. De betrokkenheid bij de mensen om hen heen heeft ook geleid tot de oprichting van 'Beter een goede buurt' voor de bewoners op en rond het Hoofddorpplein. Alan: 'Buurtbewoners zetten zich met allerlei activiteiten in voor een mooie, sociale en levendige buurt. Niet alleen straatfeesten en ouderen- en jongerenprojecten, maar ook bijvoorbeeld kerstpakketten voor mensen die het nodig hebben.' Zie ook: Beterengoegeburt.nl.

Biologisch en inheems

Met zo'n volle agenda zou je denken dat er weinig tijd overblijft voor tuinieren. 'Dat maakt dat je juist wel tijd vrijmaakt voor de tuin,' vervolgt Jerry. 'Als we hier de tuin opkomen, valt alles van ons af.' Jerry is de tuinder van de twee. Hij is opgegroeid in Zeeland in een huis met veel ruimte, een tuin en honden, en is initiatiefnemer van de Vlinderfladdertuin bij het Hoofddorpplein. Alan, opgegroeid in Den Haag, laat het tuinieren voorlopig aan hem over. Jerry: 'We hebben nog geen grote aanpassingen aan de tuin gedaan. Onze tuincoach Wendy raadde ons aan om één seizoen af te wachten wat er allemaal opkomt, en daarna te beslissen wat eruit gaat en wat blijft.' Het streven is wel om veel biologische bollen en planten te gebruiken, en liefst inheems. 'Ik heb al planten en stekken uit Renesse meegenomen,' vertelt Jerry. 'En er liggen hier heel veel biologische bloembollen klaar om gepoot te worden. Daar wacht ik nog even mee tot het minder regent. Anders rotten ze maar weg.'

Tegels omgedraaid

Er is toch wel het een en ander gedaan in de tuin, zien we. Er staat een splinternieuwe schuur en er is een drainage om het huis gelegd om het overvloedige regenwater af te voeren naar de sloot. En er zijn fraaie terrassen aangelegd. Alan: 'Daarvoor hebben we de oude tegels omgedraaid teruggelegd in de vorm die voor ons praktisch is.' Coach Wendy attendeerde ze op het feit dat je niet meer dan 30% verhard mag in de tuin. 'We hebben toen weer een paar tegels weggehaald,' lacht Jerry. De buurvrouw was aangenaam verrast toen zij bij terugkomst van vakantie merkte dat de mannen (samen met burens Monique en Lucas) haar vervallen tuinpad opnieuw hadden aangelegd met de stenen die ze over hadden. Alan: 'Dat werd officieel geopend en zij mocht een lintje doorknippen!'

Energie en levensvreugde

Alan en Jerry hebben zoveel energie en levensvreugde, dat we vast nog veel van ze zullen zien en horen op Ons Buiten. Ze hebben allerlei plannen om het nog leuker te maken op ons tuinpark. Een jaren 80-feest bijvoorbeeld, een laantjesborrel of een workshop om oude en nieuwe tuinders dichterbij elkaar te brengen. Buiten de werkbeurten om doen ze allerlei soorten vrijwilligerswerk graag en met liefde. Wat heerlijk in een tijd dat je vrijwilligers moet zoeken met een lampje. Wat zijn jullie welkom, Alan en Jerry!

IN DEZE RUBRIEK
DOEN WE VERSLAG
VAN BESTE OF
BIJZONDERE
WERKBEURT-
ERVARINGEN
IN WOORD
EN BEELD

MIJN BESTE BEURT

Tekst: ARIEN DE JONG
Beeld: LARA AERTS

Lara Aerts vond dat ze naast de tuinbeurten wel wat vrijwilligerswerk kon doen en dacht aan de kantine. Maar toen zag ze mannen met helmen en zagen en ze bedacht dat ze eigenlijk liever buiten wilde zijn en fysieke arbeid wilde doen. Ze vroeg Henk van der Raaij of ze iets kon doen. Hij nodigde haar uit om op woensdagochtend langs te komen en sindsdien is ze een volwaardig en enthousiast lid van de werkploeg.

Lara: 'Ik vind het fantastisch om iedere woensdag lekker met z'n allen te beuken. Zagen, hakselen, stammen en stammetjes sjouwen. Elke keer worden er één of meerdere bomen omgezaagd. De vut- oftewel zaagploeg heeft me heel natuurlijk opgenomen en geaccepteerd als medewerker. Ik leer ontzettend veel. Bijvoorbeeld dat hoe hoog je een boom afzaagt, bepaalt welke insecten er een plek vinden. En meerdere zaagtechnieken en ik

heb ook al zo'n stoere zaagbroek aangeschaft. Laatst hebben we een stoeltje uit een stam gezaagd. Dat staat nu op de Westsingel met uitzicht op het water (zie foto boven). Er heerst een goede sfeer, nuchter en vriendelijk. Na afloop eten we samen. Gebakken eieren van Carla Kristel en laatst had Hanneke Weber Surinaamse roti gemaakt.

Ja, ik wil dit zeker blijven doen. Die woensdag is ook prettig. Het breekt de week en na gedane fysieke arbeid werk ik nog een middag in mijn huisje op de laptop. En uiteraard hoop ik binnenkort ook op de trekker te gaan rijden. Ik kan het iedereen aanbevelen.'

Heb je ook weleens een bijzondere of beste beurt gedaan? Stuur een korte omschrijving naar redactie@ons-buiten.nl. Dan neem ik contact met je op om daar samen een mooi verhaaltje van te maken.

Tuintips

— ASTRID MOL —

Winterklusjes

Op uw plaatsen, af:

- Laatbloeiende bloembollen zoals tulpen kunnen zolang het niet vriest nog de grond in.
- Hark afgevalen bladeren de border in, maar zorg dat de bladlaag niet dikker wordt dan 10 cm.
- Gooi eikenblad in de groene container. Eikenblad levert looizuur dat de grond

Eikenblad

verzuurt.

- Haal bij de fruitbomen beschadigde en elkaar kruisende takken (waterloten) weg en geef de bomen wat kalk.
- Pas op met esdoorn, berk, haagbeuk en notenboom snoeien. Bij deze bomen komt de sapstroom na de kortste dag (21/22 december) op gang. Dan moet je ze met rust laten.
 - Wil je dat de kerstroos (helleborus) in de tuin met de kerst bloeit? Zet er dan een glazen stolp overheen. Staat leuk en de plant gaat sneller bloeien.

Winterviolen

- Zolang het niet vriest, kan er nog worden geplant en verplant. Meng wat compost door de aarde, zodat de plant een goede voorjaarsstart kan maken.
- Kleur het terras met winterviolen, madeliefjes en cyclamen. Die kunnen tegen een winters stootje.
- Niet vergeten voor het gaat vriezen: de buitenkraan aftappen en de tuinslang leeg te laten lopen en opbergen. Blaas de leidingen door, zodat deze niet stukvriezen.
- Pas op met strooien op een glad tuinpad: planten kunnen niet tegen (strooi)zout.

De helleborus, een echte winterbloeier.

DENK OM DE VOGELS EN EGELS DOOR ZE BIJ TE VOEREN

Winterstekken

Met winterstekken kun je goedkoop je favoriete bomen, struiken en planten vermeerderen. Deze stekken neem je in de winter of in het vroege voorjaar, voordat het nieuwe blad verschijnt. Gebruik gezonde, sterke takken - de dikte is de omvang van een potlood. Knip hem af boven een oog (ofwel een knop). Doe dit niet tijdens vorst of

De ribes laat zich in de winter goed stekken.

regen, want dan is er kans op ziekten. Snijd de tak in stukken van 20 cm. Snijd de bovenkant schuin af, net boven het bovenste oog. De onderkant snijd je recht af, net onder het onderste oog. Zo weet je welk deel van de stek boven of onder is. Graaf een spadediepe sleuf in de grond en meng er wat compost door. Duw de stekken in de sleuf, driekwart onder de grond, en stamp de aarde aan. Laat niet uitdrogen. In het voorjaar gaan de stekken groeien. In het najaar of het volgende voorjaar kun je ze verplaatsen naar hun

definitieve plek in de tuin. Succes verzekerd met de sneeuwbal, de winterkamperfoelie en de ribes.

Bijvoeren

Denk om de vogels en egels door ze bij te voeren. Als de diertjes weten waar ze voer kunnen halen, krijg je de hele winter vaste gasten in de tuin. Een schaalje water wordt ook gewaardeerd, maar houd het wel vorstvrij. Je kunt nu de nestkastjes schoonmaken met warm water zonder zeep. Hang ze terug; vogels gebruiken ze om te overnachten bij kou of storm. Vul de kastjes niet met nestmateriaal. Door ze leeg te laten, kunnen meer vogels bij elkaar in het kastje en houden ze elkaar warm. Hang de

Help de vogels en egels de winter door.

kastjes op een plek uit de wind en zorg dat er geen water naar binnen kan lopen.

Laat het egelhuis of -verblijf met rust - de egels zijn nu in winterslaap. Ze komen af en toe uit hun schuilplaats om wat te eten. Zet op een beschut plekje een schoteltje met wat kattenvoer neer. Geef ze geen melk.

Tuinvijver in de winter

Help flora en fauna in de vijver de winter door. Daarvoor verwijder je oud plantenmateriaal met een hark. Laat het even op de kant liggen, zodat dieren die er nog in verstopt zitten, terug het water in kunnen. Laat je de plantenresten in de vijver, dan gaan deze rotten, wat veel zuurstof kost. Vissen en amfibieën overleven dan de winter niet. Houd bij vorst een gaatje open in het vijveroppervlak,

Houd het vijverleven gezond door bij vorst een gat open te houden.

zodat er altijd zuurstof bij kan komen en schadelijke biogassen kunnen ontsnappen. Een methode om een gat open te houden is riet plaatsen, maar een blok piepschuim werkt ook. Span er wel een net overheen tegen wegwaaien.

Kerstverlichting op zonne-energie

Ons Buiten verandert in de winter van een kleurenparadijs in een troosteloze omgeving. Om je tuin een beetje op te leuken, kun je kerstverlichting op zonne-energie ophangen. Een solar kerstslinger bijvoorbeeld, waarbij het

Maak een beetje licht in de donkere tuin met de feestdagen.

solarpaneel overdag zonlicht omzet in elektrische energie in de ingebouwde accu. De ledlichtjes gaan 's avonds automatisch branden.

Kerstsfeer in tuin en huis

Buitenplanten spelen een grote rol in de kerstsfeer. Plantenbakken kun je vullen met kleurrijke planten zoals de skimmia en kerstroos. Bloeiende sneeuwbal, toverhazelaar en planten als Sarcococca (vleesbes) bloeien

niet alleen volop in de winter, maar geuren ook heerlijk. Misschien wel het lekkerst (en heel exotisch) geurt de winterzoet (Chimonanthus) met zijn lichtgeel/oranje bloempjes met paarse harten aan de kale takken. Sfeer op het terras en in huis brengt je door een schaal op te maken

Een van de eerste bloeiers van het jaar is de winterzoet, ook wel meloenboompje genoemd. En het geurt ook nog eens heerlijk.

Haal het voorjaar in huis door bloesemtakken uit de tuin thuis in een vaas te zetten.

In vijf lessen weet je precies wanneer en hoe je moet snoeien.

met twijgen met bessen (hulst), wintergroen blad, dennenappels, takken van de kronkelhazelaar, mos, kleurrijke schors (de rode/witte kornoelje, berkenbast), bonte hедера en uitgebloeide graspluimen. Sneeuw- of winterheide bloeit van december tot maart in witte, roze en paarse tinten, groenblijvende bergthee (Gaultheria) heeft leuke rode besjes en de blaadjes geuren naar kauwgom als je ze even kneust.

Voortrekken

Als het gevroren heeft, kunnen takken van sering, pruim of andere vroege bloeiers in huis worden 'voorgetrokken'. Daarvoor knip je een paar takken af en je zet deze thuis in een vaas. Door de warmte zullen de bloemetjes zich openen. Je kunt denken aan stelen van fruitbomen als de witte bloesem van de pruimenboom en sierkers, maar ook forsythia, magnolia, krentenboom, flessenborstelstruik en hazelaar zijn geschikt. Knip de takken een maand voordat de plant normaal gesproken tot bloei komt af. Kies takken waar al mooie knoppen aan zitten, het liefst met een beetje kleur. Snijd de tak 5 cm in aan de onderzijde, zodat de tak goed vocht op kan nemen. Zo kun je enkele weken genieten van bloesems in huis.

Snoeilessen op Ons Buiten

Snoeien is belangrijk voor een gezonde groei en bloei van heesters en bomen. Verwaarloosde struiken bloeien minder, verwilderen en sterven uiteindelijk af. Dus grijp de

snoeischaar en ga lekker los. Durf je niet, omdat je niet weet wat je wel en niet moet doen? De snoeilessen op Ons Buiten geven inzicht. Zo leer je dat de snoei van de heester niet hetzelfde is als de snoei van een boom en hoe je deze klusjes goed klaart. De vijf snoeilessen van elk twee uur zijn elke tweede zaterdag van de maand van 13.30-15.30 uur: 13 januari, 10 februari, 9 maart, 13 april en afsluiting op 11 mei. Verzamelen bij de kantine. Neem zelf snoeigereedschap mee: snoeischaar, takkenschaar en snoeizaagje. En trek werkkleding en stevige schoenen aan. De lessen zijn gratis en zijn in het park en in de tuinen van de deelnemers. Al je vragen komen aan bod! Vooraf even opgeven bij Gerard Schuitemaker via gangbaar-37@hetnet.nl.

Maak de leukste kerstdecoraties met takken, planten en kruiden uit eigen tuin.

Kerstversiering in de tuin

Haal je tuin in huis met kerst! Vul transparante flessen met eucalyptustakken, rozemarijn en andere takjes. Vul de flessen met water tot net onder de rand en zet er een kaars in. Je kunt de flessen laten staan totdat de takjes vergaan. Water verversen in de tussentijd is niet nodig. Wil je geen kaarsen branden? Vul dan een fles, vaas of weckpot met ledlampjes en zet er een paar takken met bessen in, hulst, skimmia, sierappeltjes en ander kerstgroen, en doe er een kerstsnoepstok bij.

GROENTJES

RIAN KNOP

WAT KUN JE ALLEMAAL BUITEN DOEN IN DE WINTER?

Het wordt donker, het is winter! De kortste dag van het jaar is 21 december. Niet echt de kortste natuurlijk: het betekent dat er die dag de minste tijd zit tussen de zonsopkomst en de zonsondergang. Op deze dag is er ongeveer 7 uur en 40 minuten daglicht. Dat is best weinig, ook al is het in noordelijke landen nog veel minder...

Daglicht heb je nodig. Het zorgt voor een goed humeur, je kunt er beter door slapen en het maakt belangrijke vitamines aan. Vitamine D! Vitamine D is goed voor je immuunsysteem en zorgt voor sterke spieren en botten. Dus hup, naar buiten, ook al is het koud, nat en sneller donker. Dertig minuten je gezicht en handen blootstellen aan zonlicht levert al een flinke hoeveelheid vitamine D op.

De meeste kinderen willen graag naar buiten, ook als het koud of nat is. En dat is hartstikke goed: doen! En de grote mensen die eigenlijk niet staan te popelen om mee te gaan? Die moet je gewoon in actie brengen en een leuk plan voorschotelen.

Wat kun je allemaal buiten doen in de winter?

Er is natuurlijk van alles te bedenken. Wandelen en fietsen is altijd goed en dat doe je misschien vanzelf al. Je kunt daarbij lekker tikkertje of boompje verwisselen spelen. Als je in beweging bent, blijf je in ieder geval lekker warm. En neem een picknick mee! Want ook in de winter is buiten eten leuk. Soep en warme chocolade in een thermosfles, dik belegde boterhammen mee. Vergeet niet om marshmallows te roosteren...

Je kunt ook iets bijzonders doen

In de zomer maak je vast wel eens zeepbellen, zo groot mogelijk, die uit elkaar spatten in de zon. Wist je dat je ook ijsbellen kunt maken als het lekker vriest buiten? Ze zijn magisch en prachtig!

Een paar ideeën:

1. Bellenblaas in de sneeuw: blaas bellen in de koude lucht en kijk hoe ze bevroren en glinsteren in de sneeuw.
2. Bellenblaas ijssculpturen: blaas bellen en laat ze bevriezen op een bevroren oppervlak. Maak met deze bevroren bellen een sculptuur (kunstwerk).
3. Bellenblaas sneeuwvlokken: blaas bellen in de vorm van sneeuwvlokken en kijk hoe ze landen en zich hechten aan andere sneeuwvlokken.
4. Bellenblaas sneeuwpoppen: maak sneeuwpoppen van bellen door ze op te blazen en gebruik kleine stokjes en stenen om er sneeuwpoppen van te maken.
5. Bellenblaas sneeuwstorm: blaas bellen in de wind en zie hoe ze zich verspreiden en draaien als een sneeuwstorm.

Hieronder vind je een paar recepten voor bellenblaas:

Glitterbellenblaas

- Meng 1 kopje water, 2 eetlepels afwasmiddel en 1 eetlepel glycerine.
- Voeg glitter toe aan het mengsel en roer voorzichtig.
- Laat het mengsel een paar uur staan voor gebruik.

Basis bellenblaasrecept

- Meng 1 kopje water, 2 eetlepels afwasmiddel en 1 eetlepel glycerine.
- Roer voorzichtig en laat het mengsel een paar uur staan voor gebruik.

Suikerbellenblaas

- Meng 1 kopje warm water, 2 eetlepels suiker en 4 eetlepels afwasmiddel.
- Roer voorzichtig en laat het mengsel een uur staan voor gebruik.

KINDERPORTRET

Voornaam:
Maya

Leeftijd:
8 jaar

Lievelingsspel:
Dixit

Lievelingsdier:
kat

Hobby's:
knutselen, tekenen en dansen

Lievelingsplek op de tuin:
op de trampoline in onze tuin

Dit koop ik in de kantine:
kauwgum

BINNEN IN ONS BUITEN

— Tekst en beeld: BABS HOGENKAMP —

Op bezoek bij Anneke Zwart en Dirk Pet. Anneke en Dirk zijn beiden werkzaam geweest in het onderwijs: Nederlandse les (Anneke), in het speciaal basisonderwijs en bij een onderwijsvakbond (Dirk). Ze zijn alweer tien jaar met pensioen. Anneke Zwart staat ook wel bekend onder de naam Petje. Dit blijkt geen bijnaam te zijn, maar de achternaam van haar man. Weer wat geleerd...

Het gesprek met Anneke en haar man Dirk vindt plaats op hun prachtige tuin, waar de planten volop in bloei staan. Het is ook pas augustus. Dus mooi op tijd om foto's van kleurige bloemen en planten te maken. Dat dit door de warme nazomer geen haast had, konden we van tevoren niet bedenken.

Anneke is bij veel startende tuinders bekend als mentor. Vanaf 2014 heeft zij een aantal nieuwe tuinders onder haar hoede gehad. Dit seizoen zijn

het er ongeveer zes. Haar kennis is gigantisch groot, dus de nieuwe tuinders duizelen vast en zeker als Anneke hun tuin weer uitgaat. Ondertussen is Dirk in en om het huis bezig met allerlei klussen. Een zeer actief koppel.

Radioluisteraars die zondagochtend naar het programma 'Vroege Vogels' luisteren, kunnen Anneke regelmatig horen in de Fenolijn. Tijdens dit onderdeel laten luisteraars hun bevindingen, observaties en eerstelingen via de telefoon in het programma horen:

Met Anneke Zwart uit Amsterdam. In mijn tuin op Tuinpark Ons Buiten beginnen nu de rietorchis en de gevlekte orchis te bloeien. Of: Mijn tuin werd opgefrist door een aantal fikse regenbuien en dat leverde nieuwe paddenstoelen op. Voor het eerst in mijn tuin een grote parasolzwam. En verder nestzwammetjes, aardsterren en muizenstaartzwammen op oude dennenappels.

Anneke: 'Er is altijd een interessante waarneming in tuin of tuinpark, wat meteen een goede publiciteit is voor de omgeving van Ons Buiten en een uitnodiging voor een wandeling op Ons Buiten. Als het om planten gaat, meld ik alleen wilde planten of stinsenplanten (verzamelnaam voor verwilderde voorjaarsbloemen). Want 'Vroege Vogels' is een natuurprogramma, geen tuinprogramma.'

ER IS ALTIJD EEN INTERESSANTE WAARNEMING IN TUIN OF TUINPARK

Het begon in 1989. Anneke: 'Aanvankelijk was de wachttijd gesloten, maar toen deze in 1989 weer open was, hadden wij binnen een halfjaar een tuin. Waarschijnlijk ging dit zo snel doordat het een tuin zonder huisje was. We hebben een huisje laten bouwen, waaraan Dirk hard heeft meegewerkt met de niet te onderschatten adviezen van Ome Gerrit, onze toenmalige buurman. In 1990 was het huisje af en konden wij in de weekenden genieten van onze tuin. Vanaf het moment dat de kinderen uit huis gingen en wij later met pensioen, wonen we in het seizoen grotendeels op de tuin. Maar we nemen nu ook royaal de tijd om te kamperen en mooie plekken in het binnenland te bezoeken.'

Er liggen hopelijk nog veel gezonde jaren met mooie waarnemingen en adviezen in het verschiet.

WAT GROEIT ER IN DE WOLKENTUIN ?

AFLEVERING 4: DE WINTER

Beeld: Claudie de Cleen en tekst: Pjer Vriens

De wandeluin heeft regelmatig behoorlijk last van de overvloedige regenbuien. Maar na een stevige nachtvorst is al dat ijs wel weer een prachtig plaatje. Geef je ogen deze winter de kost en geniet van dit soort winterse verrassingen in de wandeluin.

Helleborus niger ofwel kerstroos. Hoewel de naam kerstroos suggereert dat de plant rond de kerst bloeit, komt deze vaak pas in februari in bloei en bloeit hij tot april. Hij is daarmee wel één van de eerste (en mooiste) lentebodes in de wandeluin.

Deze veelbelovende rozet van de Acanthus 'Whitewater' komt voorzichtig boven de grond in de winter. Helaas werd hij ieder jaar belaagd door slakken. Deze zomer hebben we hem een nieuw plekje gegeven. Als het hem nu wederom niet lukt om zijn prachtige bloeiwijze te produceren, hopen we volgend jaar wel te kunnen genieten van de fraai gevormde bonte bladeren.

Dit jaar zijn we gestart met het voorzaaien van een- en tweejarigen in de kas van tuin 1. Dankzij Gerben kunnen we volgend jaar de wolkenuin opvullen met eenjarigen, waaronder Ammi majus. Dit groot akkerscherm is een mooie witte kantachtige schermbloem. Deze romantische plant kan tot 1,20 m hoog worden.

Lunaria annua, judaspenning, is een tweejarige plant. Deze zaait zichzelf volop uit, maar we hebben 'm voor de zekerheid ook in de kas gezaaid. We hebben de witte en de roze variant. De tussenschotten van de zaaddozen lijken op zilveren penningen.

De heuchera 'Mint frost', ofwel purperklokje, is een vrolijk gekleurde bladplant die het erg naar zijn zin heeft in de wolkenuin. We hebben hem al regelmatig kunnen scheuren en kunnen weggeven via de plantenruiltafel in de wandeluin.

AANBOD

*Abonnement op
Ons Buiten*

Geniet je (als niet-tuinder) ook zo van ons kwartaalblad Ons Buiten? Neem dan nu een abonnement! Je ontvangt vier nummers per jaar voor € 17,50.

Stuur een e-mail naar redactie@ons-buiten.nl met daarin duidelijk je naam, adres en postcode. Dan ontvang je zo spoedig mogelijk onze betaalgegevens. Zodra je hebt betaald, ontvang je het eerstvolgende nummer en gaat je abonnement in.